

OPIEKUN DOMOWY.

PISMO TYGODNIOWE OBRAZKOWE,
poświęcone rodzinom Polskim,
WYCHODZĄCE POD REDAKCJĄ
Adama Mieczyńskiego.

ROK
1867.

Tom III.

Nakład i własność Redakcji.

WARSZAWA,
Drukarni Jana Jaworskiego.

Za pozwoleniem Cenzury Rządowej.

Warszawa dnia 19 (31) Grudnia 1867 roku.

Cenzor, *J. Błeszczyński.*

w Drukarni J. Jaworskiego.—Krak.-Przedm. Nr. 415.

Spis przedmiotów

ZAMIESZCZONYCH W TOMIE TRZECIM **1867** ROKU

OPIEKUNA DOMOWEGO.

Str.

I. Nauki i obrazy religijno-moralne.

Trzej Królowie z Betleem, przez *Franciszka Gumowskiego*. 10
Męczeństwo św. Sebastjana, przez *Franciszka Gumowskiego* 25
Przenajświętsza Panna, przez *J.* 57
Kuszenie Chrystusa przez djabła, przez *Fran. Gumowskiego* 65
Męka Chrystusa, przez *Franciszka Gumowskiego* 105
Powrót od grobu Chrystusa, przez *Franciszka Gumowskiego*. 113
O poście, przez *Ks. Teofila Kozłowskiego* 122
Święty Piotr Apostoł, przez *Franciszka Gumowskiego* 201
Święty Czesław, przez *Franciszka Gumowskiego* 217
Dzień zaduszny, przez *Zofję z Brzozówki* 353
Wigilja Bożego Narodzenia, przez *J. Żdżarską* 414

II. Opisy kościołów, gmachów, miejscowości i podróże.

Kościół Św. Wita w Pradze Czeskiej, przez *Ad. N. Nakęskiego* 20
Welechrad, przez *Ad. N. Nakęskiego* 41
Wspomnienia z podróży do Włoch, przez *Leona Kunickiego* 89
Płock, przez *Adama Mieczyńskiego* 97
Kaplica Pana Jezusa w Warszawie, przez *M. K.* 121
Kanał Suezki, przez *Wołody Skibę* 161, 169, 368
Lasy Brezylijzkie, przez *Kazimierza Mejera* 213
Zaczarowane jezioro na wyspie Manilla, przez *K. Mejera*. 220
Piramidy egipskie, przez *Kazimierza Mejera* 233
Madonna Murilla, przez *Ignacego Maciejowskiego* 249
Wieliczka, przez *J. K. Turskiego* 273
Kościół Św. Jana w Warszawie, przez *Wł. S.* 313
Kościół w Lędzie, przez *Mścisława Kamińskiego* 337
Zofjówka, przez *Mścisława Kamińskiego* 369
Szkoła rolnicze w Czernichowie, przez *Jana z Ojczycy* ... 390

III. Nauki społeczne i ekonomiczne.

Stosunek czeladzi rzemieślniczej do majstrów w Galicji, przez *Leona Bochenka* 4
Gospodyni, przez *Mścisława Kamińskiego* 109
O modzie, przez *Wołody Skibę* 116
Odczyty dla rzemieślników 72
Odczyty dla klass pracujących 104
Pierwsza kassa zaliczkowa dla rzemieślników w Warszawie 119
Pogawędki naukowe: Tajemnice słońca, przez *Adama Wiślickiego* 134
Listy z podróży na Wystawę Paryzką, przez *Józefa Niepowie*:
List I 149
„ II 158
„ III 187
„ IV 197
„ V 214
„ VI 229
„ VII 245
„ VIII 262
„ IX 278
„ X 327
„ XI 334
„ XII 340
„ XIII 353
Przykład pomocy własnej, przez *Wład. S.* 165
Gawędy warsztatowe. I Kalendarz Domowy, przez *Piotra Bywałego* 189
II Koszykowe dochody, przez *tegoż* 268
Wzajemna pomoc, przez *Bolesława Limanowskiego* 238
w rzeczach zgubionych 255
Mąż, przez *Mścisława Kamińskiego* 260
Sposoby wzajemnego sobie pomagania, przez *Ad. N. Nakęskiego* 318
Pogadanki ekonomiczne, przez *Konstantego Wzdulskiego*... 342
Przywłaszczenie znalezionych rzeczy 344
Moda 344
Wdowa, przez *Mścisława Kamińskiego* 397
Towarzystwo Dobroczynności w Warszawie, przez *Al. M.*.. 423

IV. Wiadomości z nauk przyrodzonych, technicznych i lekarskich.

Żubr, przez *Gustawa Belke* 4
Wąż boa, wyjątek z dziennika podróżnego, przez *Mścisława Kamińskiego* 14

Str.

Ryś, przez *Mścisława Kamińskiego* 22
Opowiadanie podróżnika o stonogu i niedźwiadku, przez *tegoż* 30
Wieloryb, przez *Józefa Chociszewskiego* 38
Alchemja, przez *Wołody Skibę* 45, 223, 311, 326
O długowieczności, przez *Mścisława Kamińskiego* 46
O cietrzewiach, przez *Benedykta Aleksandrowicza* 55
Napad jaguara na stado dzikich koni, przez *K. M.* 69
Sowa, przez *Lucjana Paprockiego* 78
Łoś, przez *Gustawa Belke* 81
Sledź, przez *Juljana Izerta* 95
Kondor, przez *Mścisława Kamińskiego* 103
Swistak czyli Bobak, przez *Kazimierza Mejera* 111
Gimnastyka dla rzemieślników 128
Czapla, przez *Mścisława Kamińskiego* 135
Cyprys, przez *tegoż* 159
Połów łososi, przez *Aleksandra Makowieckiego* 174
Powietrze, przez *Tołwińskiego* 237
Słowo o swoim czasie: Pokarmy — Napoje — Powietrze .. 244
Przyrząd do oświetlania gazem atmosferycznym 255
Bóbr, przez *Lucjana Paprockiego* 271
Zapalenie się od wódki, przez *Mścisława Kamińskiego* 295
Drzewo mleczne, przez *K. M.* 319
Sen, przez *Mścisława Kamińskiego* 324
Orzeł, przez *Kazimierza Mejera* 332
Jesień na wsi, przez *Gustawa Belke* 350
Groch szparagowy, przez *A. M.* 351
Jastrząb, przez *Kazimierza Mejera* 359
Obraz Nieba, przez *Mścisława Kamińskiego* 365
Tygrys, przez *M. K.* 384
Węże krajowe, przez *Władysława S.* 423

V. Rolnictwo, rzemiosła, przemysł i handel.

Historja mielenia zboża 23
Ogrodnictwo 63
Nagrody na Wystawie Paryzkiej 64
Szandolina 80, 128
Robotnicy na Wystawie Paryzkiej 112
Chleb, przez *Tołwińskiego* 127
Kawior, przez *Białodrzewa* 143
Łowienie raków, przez *Benedykta Aleksandrowicza* 151
Wystawa rolnicza 175
Kawa 176
Cechy 200
Szkło 208
Nagrody rzemieślnikom polskim udzielone na Wystawie Paryzkiej 209
Mieszkania robotników w Mulhouse 209
Papier 303
Żelazo 303
Najtańszy materjał tkacki 311
Warszawska Wystawa płodów gospodarstwa wiejskiego .. 329
Procent 344
Chleb 351
Wzrost wartości ziemi 376
Targi w Warszawie 376
Sztuczne złoto 376
Słówko o istocie rysunku i znaczeniu takowego w życiu praktycznem, przez *Aleksandra Osipowicza* 405
Chleb pytlowy i razowy (*G. Prz.*) 415

VI. Powieści.

Sukcessorowie, opowiadanie garbuska, przez *Autora Kłopotów Starego Komendanta* 1, 11, 17, 27
Dwóch młodzieńców, powiastka z małego miasteczka, przez *Paulinę z L. Wilkońską* 36, 43
Zbrodnia nie ujdzie kary, czyli przygody Żółtego Stefana, przez *Jaśko Puchacza* 52
Dziwni ludzie, napisał *Wołody Skiba*. 58, 67, 75, 82, 91, 99, 107, 114, 123, 131
Pan Herbacjusz, szkic niefantastyczny, przez *Aleksandra Osipowicza* 139, 147
Przemytnicy, opowiadanie *Fulgencjusza Pirożko*.. 156, 164, 171, 179

Str.

Karczma w lesie, opowiadanie, spisał *Wołody Skiba*. . 185, 195, 204, 211, 218, 235
Nocleg na stercie siana, zdarzenie prawdziwe, opowiedziane przez *Józefa S.* 243
Samobójca, powieść karpacka, napisał *Wołody Skiba*, 252, 258, 266, 276, 291, 300, 306, 315, 321, 333, 338, 348, 356, 364, 372, 380, 387, 395, 402, 410, 416, 425

VII. Poezje.

Na Nowy Rok 1867 r. do czytelników, przez *Wołodego Skibę* 1
Młody rybak, przez *Aleksandra Szukiewicza* 11
Obmówcy, przez *Gabryelę z Ginterów Puzyninę* 21
Zastaw, przez *Wołodego Skibę* 35
Lot orła, przez *Władysława Olszowskiego* 42
Policzek (powieść wierszem), przez *J. N. Jaśkowskiego* . . . 51
Prostak wiejski, przez *Stefana Witwickiego* 58
Imieniny, przez *Jana Prusinowskiego* 66
Życie i nadzieja czyli chart i zając, przez *Jaśko Puchacza* . . . 74
Konwalja, przez *Władysława Olszowskiego* 90
Anioł rodziny, przez *Franciszka Gumowskiego* 99
Typy Warszawskie, przez *Wołodego Skibę*:
1) Piaskarz 106
2) Kominiarczyk 131
3) Druciarz 192
4) Gałganiarka 203
Przedwiośnie, przez *Władysława z Zacisza* 114
Wróble (bajka), przez *Aleksandra Szukiewicza* 118
Wielkanoc, przez *Liljanę* 123
Przyjście wiosny, przez *Liljanę* 139
Dwa dymy, przez *Jaśko Puchacza* 143
Dzieje karty papieru, przez *Władysława Syrokomlę* 147
Wrażenie poetyczne starego prozaisty d. 19 Marca 1867 r. w Kijowie, przez *Benedykta Dołęgę* 151
Życzenie wiosenne, przez * * * 155
Szczygieł, (wiersz poświęcony Stefanowi Ujazdowskiemu), przez *Władysława Bełzę* 157
Powrót bocianów, pzzez *Wołodego Skibę* 163
Krzak róży, przez *Jana Prusinowskiego* 179
Pożegnanie dziewczyny, piosnka ludowa, przez *Romana Zmorskiego* 183
Do Matki Boskiej, przez *Józefa z Mazowsza* 187
Kwiat paproci, przez *Franciszka Gumowskiego* 193
Dziecię w szpitalu, przez *Józefa z Mazowsza* 211
Litanja do Matki Boskiej, przez *Adama Pługa* 218
Zrozpaczona, przez *Teofila Lenartowicza* 227
Wiejska zagroda, przez *Sępa* 234
Bajeczka, przez *Jana Zachorskiego* 240
Na ludową nutę, piosnka z Petöfiego, przez *Wołodego Skibę* 243
Serce kobiety, przez *Franciszka Gumowskiego* 252
Psy i przechodnie (bajka), przez *Adama Pługa* 256
Sierota, przez *A. S.* 258
Sikora (bajka) przez *Adama Pługa* 264
Wiejska pastuszka, przez *Liljanę* 265
Bogactwo — Szczęście 270
Westchnienie ojca rodziny do Boga, przez *Józefa Gluzińskiego* 275
W czasie cholery, przez *Wołodego Skibę* 300
Kobiecie, przez *Józefa z Mazowsza* 306
Niewidomy chłopczyk, przez *Władysława Bełzę* 314
Sama jedna, przez *Wiktora Małagowskiego* 332
Zimna ziemia, przez *Wołodego Skibę* 337
Zapłata niebieska, pieśń z legendy, przez *Józefa z Mazowsza* 346, 355, 363, 370, 379, 386, 394
Dzięcioł i człowiek (bajka), przez *Władysława Bełzę* 351
Kobieta i kura (bajka), przez *Konrada Sawickiego* 367
Przysłowia w piosnkach, przez *Jana Prusinowskiego* 376
Pierwsza przyjaźń, przez *Wincentego Korotyńskiego* 401
Woreczek zaczarowany, przez *Jana Prusinowskiego* 410
Gwiazdka, przez *Annę S.* 417

VIII. Podania, obyczaje i charaktery ludowe.

Pamiątki panowania tureckiego w Kamieńcu Podolskim, przez *Dr. Józefa Rolle* 49
Typy prowincjonalne, przez *Jana Prusinowskiego*:
1) Przysługa przyjacielska (urywek z przeszłości) 125
2) Kradzież koni (szkic z przeszłości) 145
Obrazki z życia ludowego różnych narodów (podług Karola Schramm): II. Sławacy, przez *D. N.* 177, 206
Bajadera, przez *M. K.* 182
Sobótki, przez *Franciszka Gumowskiego* 194
Sen pana Macieja, przez *J. S.* 227

Str.

Kiszka i kiełbasa, przez *Zygmunta Gawareckiego* 231
Kirgizy, przez *Kazimierza Mejera* 297
Wyprawa za mieszkaniem po Warszawskim bruku, przez *Fr. Gumowskiego* 308
Szkice obyczajowe, przez *Leona Kunickiego*:
1. Dłużnik rzetelny
2. Synalek postępowy 312
Ludzie jedzący ziemię 360
Królestwo Kroackie i Kroaci, przez *Ad. N. Nakęskiego* 362
Przekupnie psów, przez *M. K.* 367
Krawiec Napoleona I-go, przez *Adama Wiślickiego* 391

IX. Życiorysy osób wsławionych na polu nauk i przemysłu.

Stanisław Lilpop, przez *Aleksandra Makowieckiego* 9
Ksiądz Fabjan Birkowski, przez *Stanisława Nowińskiego* . . . 33
Fryderyk Hr. Skarbek, przez *Wład. Sab.* 73
Karol Hr. Brzostowski, przez *Ad. N. Nakęskiego* 129, 137
Andrzej Johnson, przez *Jana z Ojrzycy* 145
Tadeusz Czacki, przez *Leona Rogalskiego* 153
Stanisław Konarski, przez *tegoż* 209, 222
Ksiądz Richard, przez *Juljana Izerta* 232
Ignacy Krasicki, przez *Leona Rogalskiego* 241
Wacław Łuszczewski, przez *Adama Mieczyńskiego* 257
Antoni Magier, przez *Władysława S.* 289
Karol Malcz, przez *Al. M.* 305
Józef Fraże (Fraget), przez *Alojzego Kuczyńskiego* 345
Józef Pepłowski, przez *Zygmunta Gawareckiego* 377
Piotr Hr. Łubieński, przez *Franciszka Gumowskiego* 385
Leon Kunicki, przez *Mścisława Kamińskiego* 393
Dr. Jan Bącewicz, przez *Stanisława Prackiego* 409

X. Rozmaitości.

1) Rzeczy domowego użytku.

Domowy sposób robienia octu winnego, przez *L.* 5
Smietanka zwarzona 6
Plamy z owoców 6
Wyżymadło do bielizny, przez *L* 62
Przechowanie mięsa 152
Trzydziestoletniem przeszło doświadczeniem wypróbowany przepis na czarny atrament 183
Nowy sposób otrzymywania jedwabiu 240
Uszlachetnione piwo 248
Konserwy z poziomek 248
Stary gnat 303
Srodek przeciwko rdzewieniu metalów 408
Użytki z benzyny 408

2) Przeglądy dzieł polskich.

Księga przyrody Dr. Schoedlera, przetłumaczona p. Ciszewskiego, Wermińskiego, Berdau i Wałeckiego 6
Wycieczki w świat daleki, nakładem Priebatscha w Ostrowie 32
Gawędy naukowe, p. Apolinarego Zagórskiego 32
Powszechne ziemioznawstwo, Dr. Fr. Hoffmana, przełożył z niemieckiego P. E. Leśniewski, przez *M. K.* 47
Pomoc własna (Self—Help), p. Samuela Smiles'a, wydana nakładem Redakcji Przeglądu Tygodniowego 79
Banki zaliczkowe dla rzemieślników, napisał Al. Makowiecki 119
Miesiąc nabożeństwa za dusze w czyscu zostające 168
Igła i pióro, powiastka, przez Władysława S. 207
1560 ważnych wiadomości i przepisów z techniki, przemysłu, rzemiosł, rolnictwa i gospodarstwa domowego 296
Oblężenie Troi, wolny przekład z niemieckiego K. T. Beckera 368
Z miasta i ze wsi, zbiór powieści ze zdarzeń prawdziwych, przez Emilję Leję 375
Lud, jego zwyczaje, sposób życia, mowa, podania, przysłowia, obrzędy, gusła, zabawy, pieśni, muzyka, tańce. Serja III. Kujawy Część I. przez Oskara Kolberga 399

3) Rzeczy bieżące.

Zawierają w sobie wiadomości z następujących działów:

a) Srodki lekarskie
b) Sposoby domowe
c) Korrespondencje od Redakcji
d) Anegdoty
e) Podsłuchane gdzie się zdarzy
f) Nekrologje
g) Zagadki
h) Myśli i Zdania

umieszczone w każdym Numerze „Opiekuna Domowego.“